

GYÖNGYMONDATOK.

Engedelmesség,

Az engedelmesség azon egyedüli kedveskedés, mely a parancsnokoló istenséget gyönyörködteti. *Corneille Péter.*

Építészet.

Az építésre az embereket azon szükség tanította, hogy magukat az időjárás viszontagságai ellen biztosítsák; főczél azért abban a kényelem és tartósság; a szépítés bárminő műtetei itt mind csak alárendelt kérdések. *Mendelsohn*

Érdek.

Az érdek változtatja járását, s céljaira áldozza a szent és világi dolgokat. *Voltaire.*

Az emberek alig hogy jó érzelemre jönnek, azonnal önérdelkeikre figyelnek. *Voltaire.*

Nem ismerünk se kiráiyt, se köztársaságot, hogy háborut kezdene, békét kötne, rendelkeznék, vagy egyezkednék érdek nélkül. *Voltaire.*

Az ember mindaddig felebarát, míg adni és venni nem kénytelen. *Kisfaludi Károly.*

Érdem.

Az emlékoszlop az utókor könyugtája az előkor nagy szellemei adóssággövetelésére. *Saphir.*

Csak melegágyi növény az, melynek minden kis hideg megárt. *Kotzebue.*

Bármint keresse is az ember a közbecsülést feszült gonddal, a szép tények érzéke bennünk van; azon belgyönyör, mely minket felindít, a legjobb illatu temjenezés, melyet nyerhetünk A nélkül, hogy függenénk a világ hitétől, dicsőségünk bennünk kezdődik, vagy romlik el; s a külfény azt alig nevelheti, ha öntudatunk attól a tapsot megtagadja. *Corneille Tamás.*

Nagyitva látni a mások érdemét, a tévedésnek egyik szép neme; s ez a szerény érzés a zsenge kort leginkább ékesíti *Kazinczi.*

Az erényszeretet nem néz életkorra, az érdem mindig bájolólag tündököl; s a ki így mindent tehet, szeretetet érdemel. *Corneille Péter.*

A diszjel csak érdemmel párosulva lehet méltó a tiszteletre; az érdem diszjel nélkül is. *Ozuczor.*

Melyik nagyobb szégyen; megtagadni-e valakitől az érdemelt álmást, vagy pedig oda érdemtelent állítani? *La Bruyere.*

Er ély.

Az erély rendszeren gyors pontosságban s határozottságban nyilatkozik. *Smiles*.

Ki a legerélyesebb ember? az, a ki kötelességét teljesíti még akkor is, ha meg kell hálnia, s a mi több, még jó hirneve koczkázatásával is a rágalom gyanúsításaival szemben. *Marmontel*.

Gyűjtötte Kiss MIHÁLY.

IRODALMI ÉRTESETŐ.

BÍRÁLAT a női imakönyvvül beadott pályaművekre. — Beérkezett két pályamű: 1. »Az ima a szívnek legőszintébb kívánsága.« 2. »Azért megmarad a hit, a reménység és a szeretet, ez három: ezek között pedig legnagyobb a szeretet. I. Kor. 13, 13.« jellegével.

Imádkozni: Istent művei szépségében csodálni, a lélek szárnyain magasra emelkedni, a ragyogó napsugárban, a tiszta harmatesebben és az egyszerű virágban Isten dicsőségét látni; és a mindenség felé terjesztett szárnyakat aztán összevonva, a külső nagyszerűségek esodálatából benső világunk mélységeire szállni, s szellemünk örök, nagy igazságait szemlélni, s mind e mély érzéseknek és ihlett gondolatoknak szavakban kifejezést adni. Imádkozni: az örök eszményt keblünkben s annak legtökéletesebb kijelentését tudatunkban hordozni, a szellem útját, a jót és igazat minden körülmények közt követni akarni, de már talán az első lépésnél követni nem birni, bűnbe esni; avagy a jót követve az életben jutalmat nem nyerni, hanem épp szenvedésnek és fájdalomnak kitétetni, sőt sokszor megmagyarázhatatlan módon ártatlanul szenvedni, eszmény és való élet közt folyton ellenmondást tapasztalni, s a bűnben bánatot, a szenvedés és ellenmondások közt keservet érezni és bús panaszban kiönteni, s vigasztalást, a lélek megzavart összhangjának helyreállítását keresni!

Nem a legmagasabb mértéket állítjuk fel az előnkbe adott imákkal szemben. De arra néznünk kell, van-e bennök valóban imádkozás, áhitat, ihlet? érintik-e az emberi szívet? a kifejezett érzelmek és hangulatok valódi lelki momentumok-e? meg van-e a következetessége az egymáshoz fűzött gondolatoknak? felölelik-e bár megközelítőleg mindazokat a benső állapotokat, melyek az élet különböző körülményei közt a lélekben előállhatnak? és nyelvük hű kifejezése-e a lélekállapot sokféle árnyalatainak, az örömmek, bának, bánatnak és annyi változataiknak, megfelelő képekben adja-e vissza a gondolat, az eszme magasztosságát? és átsugárzik-e rajtuk a keresztény szellem, fölcillan-e az a jótékony harmat, mely az evangélium légköréből száll a lélek eltikkadt földjére?

Mindezekből sok van meg »Az ima a szívnek legőszintébb kívánsága« jellegű pályamunkában, de hiányai is számosak. A rendes imákat elmélikedések előzik meg. És mindjárt az első, az imáról szóló elmélikedést a felfogás szempontjából kevésbé mondhatjuk sikerültnek. Az imának inkább történelmi alapot keres és külső nyilvánulásaival foglalkozik, a helyett, hogy a lélek benső szükségletét venné s a külső nyilvánulásokat ennek csak illusztrációjául használná. Az elmélikedés második felében a magán és a közimáról szól, mindkettőről különvéve helyesen, de nem helyes összekötéssel, mert a kettőt inkább szembe állítja egymással, semmint olyanoknak tekintené, melyek egymást kiegészítik. Jézusnak ama mondását: »Menj bé a te titkos házádba és ajtód bezárolva